

رامتین مونی

تیر ماه امسال مسئولین حوزه هشدار دادند که تا آخر تابستان دریاچه ارومیه به صورت کامل خشک خواهد شد. این هشدار به وقوع پیوست و اکنون دریاچه ارومیه به صورت کامل از دست رفته است.

البته روند خشک شدن دریاچه ارومیه به تابستان امسال محدود نمی شود و از سال‌ها پیش به دلایل متعدد و عموماً سوء مدیریت، بحران خشک شدن این دریاچه کلید خورد. سستاد احیای دریاچه ارومیه نیز برای مقابله با این روند تاسیس شد که خشکی کامل دریاچه، شاهدی بر عملکرد آن است. به تازگی مدیر دفتر برنامه ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه با بحرانی خواندن وضعیت موجود این تالاب بین المللی، گفت: «هم اکنون بر اساس آخرین آمار آب منطقه‌ای دریاچه ارومیه کمتر از ۴۰ میلیون مترمکعب آب دارو سال گذشته حق آبه دریاچه ارومیه تخصیص نیافت.» در این گفت‌وگوی سعید عیسی پور با خبرگزاری مهر در ۱۸ آبان ۱۴۰۴، مسئله تخصیص بودجه یکی از محورهای کلیدی بود و این مسئول به دولت در این خصوص انتقادات وارد کرد. عیسی پور با اشاره به تصویب طرح‌هایی برای احیای دریاچه ارومیه در کارگروه ملی نجات دریاچه، اظهار کرد: «متأسفانه با وجود تصویب این طرح‌ها و مصوب شدن بودجه آنها در سازمان برنامه و بودجه تا دولت‌ریالی برای این طرح‌ها اختصاص نداده است.»

در نتیجه این انتقادات در ۲۱ آبان ۱۴۰۴، پس از گذشت ۴ سال، اعتبارات جدید به مبلغ ۸ هزار میلیارد ریال برای احیای دریاچه اختصاص یافت. اما تریق مجدد بودجه به این ستاد برخی حواشی را به دنبال داشت. در سالیان پیش هم بسیاری از ناکارآمدی این ستاد، انتقاد کرده بودند. سستادی ناموفق که بودجه‌ای کلان در یافت کرده و حتی از کمک‌های بین المللی نیز بی بهره نبوده است. برای مثال زاین طی چندسال اخیر و در چند نوبت مجموعاً حدود ۱,۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان برای احیای دریاچه ارومیه کمک کرده و با تمام این مسائل، این ستاد مجدداً درخواست تزریق بودجه دارد. هر چند که مسئله بودجه‌خواری فقط مختص به ستاد احیا نیست و به یک پدیده رایج در دستگاه‌ها و نهادهای دولتی تبدیل شده است.

گناه پنهان کاری بخشودنی نیست

رئیس اتحادیه انجمن‌های علمی انرژی در

هاشم اورعی در گفت‌وگو با «توسعه

ایرانی» ستاد احیای دریاچه ارومیه نیز دچار بودجه‌خواری شده است و متأسفانه

هیچ‌کدام از برنامه‌های این ستاد به

موفقیت نر سیده و تمام کارها بر زمین

مانده است اما مانند بقیه دستگاه‌ها،

بودجه تا به آخر مصرف شده است

گزارش

عباس شاکری:

اقتصاد ایران قربانی رهاسازی و تحلیل‌های کلیشه‌ای شده است

دکتر عباس شاکری در مراسم رونمایی از کتاب «تاریخ‌نگاری اقتصاد ایران در شش دهه»، بخش بزرگی از مشکلات ۳۵ سال اخیر نه‌ناشی از مکتاب اقتصادی، بلکه نتیجه رهاسازی و ساده‌سازی مفاهیم اقتصاد است؛ رویکردی که کشور را از مسیر توسعه منحرف کرده است.

گزارش

غفلت بانک مرکزی از انحصار منابع بانکی:

۱۰۰ شرکت یک سوم بدهکاران بانکی را تشکیل می‌دهند

وقتی ذبیح‌الله خدایان، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، چندروز پیش در جمع خبرنگاران ایستاد و اصداً به کیبشتر شبیه هشدار بود تا گزارش معمول اداری، گفت: «۴۵۵ همت از مطالبات غیر جاری شبکه بانکی در اختیار فقط ۱۰۰ شخص حقوقی است»، سالن برای لحظه‌ای ساکت شد. نه این که عده‌ها تازه باشد، نه این که کسی ندانند مطالبات غیر جاری سال‌هاست، چون برف در دامنه کوه روی هم جمع شده؛ اما شبیه‌و بیان او با تأکید بر این که «تمرکز بدهی‌های کلان به وضعیت نگران کننده‌ای رسیده» بار دیگر همه را به همان نقطه تکراری رساند؛ مسئله بانک‌های ناتراز و چشم‌های بسته بانک مرکزی.

به گزارش اقتصاد ۲۴ خدایان در ادامه حرف‌هایش یادآوری کرد که مجموع مطالبات غیر جاری شبکه بانکی تا پایان خرداد امسال به ۱,۲۶۸ همت رسیده؛ عددی که اگر یک دهه قبل مطرح می‌شد، احتمالاً باور پذیر نبود، اما امروز به یک واقعیت عادی شده تبدیل شده است. او گفت: «این حجم مطالبات نشان دهنده روند افزایشی خطرناک در نظام بانکی است» و پاسخش را هم همان جا، در میان تحلیلگران و خبرنگاران، همه می‌دانستند؛ وقتی ناظم خواب باشد، کلاس دیر بازودی بنظم می‌شود. این گزارش، روایت‌همین بی‌نظمی است؛ و این تأیید وظایفی که بانک مرکزی سال‌هاست از آن فاصله گرفته، از بدهکارانی که به چرخه‌ای از مصونیت عادت کرده‌اند و بحران ناترازی بانک‌ها که حالا مثل یک زخم قدیمی، هر بار با عادی جدید سراز می‌کند.

۱,۲۶۸ همت مطالبات غیر جاری - که خدایان با تأکید «افزایشی بودن» آن را مطرح کرد - به تنهایی یک بحران است، اما وقتی او گفت «۴۵۵ همت از این رقم فقط در اختیار ۱۰۰ شرکت حقوقی

«هاشم اورعی» در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» و با اشاره به از دست رفتن کامل دریاچه ارومیه:

ستاد احیا با وجود شکست کامل، همچنان بودجه‌خواری می‌کند!

ای کاش مشکلات دریاچه ارومیه با

خشکسالی، تمام می‌شد و ماجرا دامه

پیدانمی کرد. برخی کارشناسان معدن

وزمین‌شناسی می‌گویند اگر نمک‌های

کف دریاچه ارومیه را بین تمام مردم

ایران تقسیم کنیم، به هر نفر بیش از

تن نمک می‌رسد. اما این نمک در همان

دریاچه باقی نمی‌ماند و با باد منتقل و در

طول زمان پخش می‌شود

او بیان داشت: تغییرات اقلیمی تنها پخش‌ای از مشکل است اما مادر همین تغییرات اقلیمی هم سبهم داریم. اکنون متوسط افزایش دما در ایران، نسبت به کشورهای دیگر به مراتب بیشتر است؛ زیرا درست عمل نمی‌کنیم.

این کارشناس تصریح کرد: در خشک شدن دریاچه ارومیه، بیش از ۹۰ درصد مقصریم، شاید مردم ایران گناه سهل‌انگاری را ببخشند اما گناه پنهان کاری و عدم صداقت بخشودنی نیست. ۶ ماه پیش از وقوع فاجعه دریاچه ارومیه، حاکمیت وانمود کرد که دریاچه تازه در خطر قرار گرفته است.

مصائب دریاچه ارومیه محدود به خشکی نیست

این تحلیلگر ارشد مسائل انرژی ارومیه، با اشاره به روند ۳۰ ساله خشک شدن دریاچه و با تشبیه از دست رفتن ارومیه به انسانی که یک‌بر خود را از روی نادانی از دست داده است، ادامه داد: ای کاش مشکلات دریاچه ارومیه با خشکسالی، تمام می‌شد و ماجرا دامه پیدانمی کرد. برخی کارشناسان معدن و زمین‌شناسی می‌گویند اگر نمک‌های کف دریاچه ارومیه را بین تمام

رئیس اتحادیه انجمن‌های علمی انرژی:

به‌شخصه چند نفر از اعضای این ستاد

را می‌شناختم. افراد خبره‌ای بودند. اما

فکرمی‌کنم نسخه‌های پیشنهادی آنان

با درمان همه را بدر بوده و حاکمیت هم

مانند همیشه قبول نکرده است. برای

مثال یکی از این پیشنهادها، مقابله با ۱۰۰

هزار چاه غیر مجاز بود اما حاکمیت از بیم

تحت تأثیر قرار گرفتن کشاورزی منطقه،

با این پیشنهاد مخالفت کرد

بودم که این ستاد قادر به انجام کاری برای احیای دریاچه باشد! اکنون می‌بینیم که عملکرد این ستاد کاملاً ناموفق بوده و شکست کامل خورده است؛ زیرا اگر موفق بودند، دریاچه ارومیه امروز از بین نرفته بود. او اظهار داشت: به‌شخصه چند نفر از اعضای این ستاد را می‌شناختم. افراد خبره‌ای بودند. اما فکر می‌کنم نسخه‌های پیشنهادی آنان در مان همراه با درد بوده و حاکمیت هم مانند همیشه، قبول نکرده است. برای مثال یکی از این پیشنهادها، مقابله با ۱۰۰ هزار چاه غیر مجاز بود اما حاکمیت از بیم تحت تأثیر قرار گرفتن کشاورزی منطقه، با این پیشنهاد مخالفت کرد. به اعتقاد این استاد دانشگاه، عملکرد دستاد احیای دریاچه ارومیه ناموفق بوده و این شکست به احتمال دیگر قادر به کشاورزی نیستند. این نمک می‌تواند به سراسر کشور پخش شود و همه مناطق را درگیر کند و بعد از آن، دیگر فقط قادر به کاشت «خیار شور» خواهیم بود.

مردم ایران تقسیم کنیم، به هر نفر بیش از ۱ تن نمک می‌رسد. اما این نمک در همان دریاچه باقی نمی‌ماند و با باد منتقل و در طول زمان پخش می‌شود. این اقدامات پویولیستی به مردم مجوز حفر چاه‌های روستاهای اطراف دریاچه در حال تخلیه هستند؛ زیرا دیگر قادر به کشاورزی نیستند. این نمک می‌تواند به سراسر کشور پخش شود و همه مناطق را درگیر کند و بعد از آن، دیگر فقط قادر به کاشت «خیار شور» خواهیم بود.

بودجه‌خواری در ستاد احیای دریاچه ارومیه

اورعی با تشبیه ستاد احیای دریاچه ارومیه به آب‌های ژرف، گفت: تشکیل و عدم موفقیت ستاد احیای دریاچه ارومیه مانند قسبه آب‌های ژرف در سیستان و بلوچستان است. در سال‌های گذشته ادعا شد که آب‌های ژرفی در عمق ۲ هزار متری وجود دارد و ۱۵ هزار میلیارد تومان نیز بودجه تخصیص پیدا کرد اما به موفقیتی نرسید.

او تصریح کرد: ستاد احیای دریاچه ارومیه نیز دچار بودجه‌خواری شده است و هیچ نتیجه‌ای هم از این بودجه کلان، یا با برخی اصلاحات انجام‌شود یا این بودجه به جبران برخی تبعات تعلق گیرد. برای مثال می‌توانستند با این بودجه جلوی برخی کشاورزی‌ها را بگیرند و در عوض ضرر و زیان کشاورزان را تا چند سال پرداخت کنند. این کارشناس حوزه انرژی در پایان خاطر نشان کرد متأسفانه هیچ‌کدام از برنامه‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه به موفقیت نرسیده و تمام کارها بر زمین مانده است، اما مانند بقیه دستگاه‌ها، بودجه را تا به آخر مصرف کرده‌اند.

به تجربه دهه ۶۰، بیان داشت: در جنگ مسائل ساده‌سازی نمی‌شد. ۷ تا ۸ میلیارد دلار در آمدارزی، هیچ‌کس کمبود جدی در کالاهای اساسی احساس نکرد. به عدالت و معیشت مردم توجه واقعی می‌شد. شاکری سپس با اشاره به سیاست‌های دهه ۷۰، نمونه‌هایی از خلق نقدینگی ناشی از بی‌توجهی به «کارکرد چهارم پول» را توضیح داد و گفت: حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی بین سال‌های ۷۶ تا ۷۷ فقط از محل نادرستی در نحوه تسویه بدهی‌های خارجی و بی‌توجهی به معیار پرداخت‌های آتی ایجاد شد.

او تحریم‌ها را «واقعیت» دانست اما تصریح کرد: پیامدهای اصلی امروز اقتصاد ایران تنها ناشی از تحریم نیست؛ از سال ۱۳۹۰ تا امروز، یک اقتصادبزرگ تر شده اما قدرت خرید مردم به یک چهارم رسیده است. این یعنی یک جایبایی عظیم ثروت، رخ داده؛ ثروت به دست عده‌ای محدود منتقل شده و این مسئله کل نظام اجتماعی را تهدید می‌کند. در چنین شرایطی، گروه‌های ذی‌نفع عملاً بازی برندگان و بازندگان را تعیین می‌کنند.

این اقتصاددان با اشاره به استناد مکرر برخی مقامات به برنامه‌های صندوق بین‌المللی پول، عنوان کرد: صندوق ده شرط می‌گذارد؛ از شفافیت تا انضباط و حکمرانی قانون. ما هیچ‌کدام را اجرا نکردیم و فقط رهاسازی کردیم. این قطار از ابتدای اشتباه رفت. شاکری

با بیان اینکه «هیچ نسخه‌ای تا وقتی ریل اصلی اصلاح نشود جواب نمی‌دهد»، خاطر نشان کرد: اگر بخواهیم از بحران خارج شویم، باید ترمز کنیم و ریل را عوض کنیم؛ شفافیت، انضباط، باکدستی و تن دادن به تعهدات اجتماعی پیش شرط اصلاح است. او در پایان خطاب

به اقتصاددانان جوان، گفت: هوش مصنوعی ابزار بسیار مفیدی است، اما نمی‌تواند جایگزین تحلیل عمیق شود. اگر قرار باشد دانشجو تکلیفش را از هوش مصنوعی بگیرد، فاجعه است.

اما اگر آن را برای دسته‌بندی و افزایش بهره‌وری استفاده کنند، فرصت بزرگی فراهم می‌شود.

شاکری در نهایت تأکید کرد که ایران با وجود محدودیت‌های اقلیمی، کشوری کم‌نظیر در منابع است و با اصلاح چریل می‌تواند مسیر توسعه را باز یابد.

چیزی است که کارشناسان سال‌هاست درباره‌اش هشدار می‌دهند: ناترازی بانک‌های ایرانی، در ظاهر بانک‌ها، اما بسیاری از آنها در عمل به مجموعه‌هایی از املاک، شرکت‌ها، دارایی‌های موهوم و حساب‌سازی تبدیل شده‌اند.

خدایان وقتی از «تمرکز بدهی‌های کلان» سخن گفت، در واقع به یکی از درناک‌ترین بخش‌های نظام بانکی اشاره کرد؛ اینکه بدهکاران بزرگ سال‌هاست طلبکارانه رفتار می‌کنند، اما چرا؟ بانک مرکزی در تمام این سال‌ها هیچ‌گاه نهرست کامل و رسمی بدهکاران کلان را منتشر نکرده و فهرست‌های پراکنده و غیر رسمی منتشر شده، اما هرگز «تصویر واقعی» ارائه نشده است.

همچنین در برخی بانک‌ها بدهکاران بزرگ هم‌هایی‌اند که در ساختار مالکیتی یا مدیریتی نفوذ دارند؛ این یعنی وصول مطالبات تبدیل به یک تصمیم «صرفاً اقتصادی» نیست. لازم به ذکر است، وقتی مطالبات کلان برنمی‌گردد، بانک‌ها به جای اصلاح آنها را «دارایی با ارزش» ثبت می‌کنند؛ این یعنی بحران وجود دارد، اما روی ترازنامه، گریز شده است. چنان‌که خدایان با بیان این که «این وضعیت نیازمند رسیدگی فوری است» عملاً توپ را به زمین بانک مرکزی انداخت؛ زمینی که سال‌هاست خاک می‌خورد.

واقعیت این است که نظام بانکی ایران برای بدهکاران خرد، سخت‌گیر است، اما برای بدهکاران کلان، نرم و انعطاف‌پذیر.

وقتی وامی چندمیلیونی برای تولید یک کارگاه کوچک عقب می‌افتد، پیامک، اخطار، توقیف و پیگیری حقوقی پشت سرهم می‌آید. اما برای آید مشرکت بزرگ که ۴۵۵ همت بدهی دارند، روندها کند و مبهم است و اغلب بی‌نتیجه و این همان تکرارکرد ریشه‌داری است که سال‌هاست اصلاح نشده؛ فقدان عدالت در نظارت.

خبر اقتصادی

سد کرج هم به حجم مرده رسید

از آنجایی که حجم فعلی آب در سد کرج حدود ۱۰ میلیون مترمکعب و حجم مرده آن هم ۱۰ میلیون مترمکعب برآورد شده، این سد به حجم مرده رسیده و متعلق امکان بر داشت بیشتر آب برای رعایت مسائل ایمنی سازه وجود ندارد. به گزارش تسنیم، از نظر میزان کم‌آبی، برای سد کرج که یکی از ۵ اصلی تأمین آب شرب استان تهران است، شرایطی پیش آمده که در طول ۶۳ سال عمر بهره‌برداری از این سد، بی سابقه بوده است. گفتنی است، در زمان حاضر حدود ۶ درصد ظرفیت سد کرج پُر و حدود ۹۴ درصد ظرفیت مخزن این سد خالی است.

رسانی خواستار بر خورد شد:
تسهیلات ۶۵۰ همتی بانک پاسارگاد
به شرکت‌های اقماری خود

حمید رسایی، نماینده‌ی تندروی مجلس، در توییتی با عنوان «آیا خسون بانک پاسارگاد رنگین تر است؟» نوشت: «بر خورد با بانک‌های متخلف، به ویژه بانک‌های

خصوصی، نباید محدود به بانک آینده شود. همه در برابر قانون یکسانند.» او افزود: «بانک پاسارگاد بالغ بر ۷۵ درصد از تسهیلاتش (حدود ۶۵۰ هزار میلیارد تومان) را به شرکتهایی وام داده که به شکلی با این بانک مرتبط هستند!» گفتنی است، در آمار منتشر شده توسط بانک مرکزی اعلام شده بود بانک پاسارگاد به ۹ شرکت زیر مجموعه خود ۱۵ هزار میلیارد تومان وام داده است. اما براسا ۲۸ شرکت مرتبط با این بانک نشان می‌دهد، رقم واقعی وام‌های پاسارگاد، به زیر مجموعه خود، ۴۳ هزار بر رقم اعلام شده است. این در حالی‌ست که کل بودجه عمرانی کشور در بودجه سال ۱۴۰۴، برابر ۶۰۰ هزار میلیارد تومان است.

عضو کمیسیون کشاورزی:
فساد تمام جامعه را گرفته است

عضو کمیسیون کشاورزی مجلس با بیان اینکه افرادی از گذشته و ادوات برخی کالاهای اساسی را دست گرفته‌اند و امروز تبدیل به مافیای شده‌اند، تأکید کرد:

که از بین بردن و خنثی کردن این مافیای تازه به زمان دارد. وزیر جهاد کشاورزی قول داده که بازار کالاهای اساسی را از چنگ مافیای خارج خواهد کرد. به گزارش تجارت‌نیوز، اسفندیار عبداللّهی تأکید کرد: فساد جامعه را گرفته و دلان امروز فقط منفعت خودشان را می‌بینند. کالا را بازار ۲۸ هزار و ۵۰۰ دلار می‌کند ولی با قیمت آزاد به مردم تحویل می‌دهند. این شرایط آسیب‌های جدی به مردم وارد کرده است. باید روشن شود که وارد کنندگان از چه تاریخی ارز در یافت کرده‌اند تا بر اساس آن مجلس بتواند نظارت خود را دنبال کند.

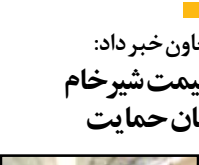
گمرک اعلام کرد:
تراز تجاری منفی ۲.۲ میلیارد دلاری
در ۷ ماه سال جاری

بر اساس گزارش گمرک، در هفت ماهه نخست امسال تراز تجاری منفی ۲,۲ میلیارد دلار بوده است. به گزارش تسنیم، در هفت ماه سال ۱۴۰۴ میزان صادرات غیر نفتی در حدود ۹۱,۹ میلیون تن و به ارزش ۳۲ میلیارد دلار بوده است که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل افزایشی ۳,۲۰ درصدی در وزن و کاهش ۱,۸۸ درصدی در ارزش دلاری داشته است. همچنین میزان واردات کشور در این مدت با افزایشی ۱,۶۰ درصدی در وزن و کاهش ۱۶,۰۷ درصدی در ارزش دلاری در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته به ارقام ۲۲,۳ میلیون تن و ۲۴,۲ میلیارد دلار رسیده است.

یک مقام اتاق تعاون خبر داد:
افزایش دوباره قیمت شیر خام
روی میز سازمان حمایت

قیمت لبنیات در حالی هر روز از سوی شرکت‌های تولیدکنندگان افزایش می‌یابد که نایب‌رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق تعاون، دلیل آن را افزایش قیمت شیر خام عنوان کرد و گفت: افزایش قیمت شیر خام از سوی دامداران ۲,۲ روز گذشته به وزارت جهاد کشاورزی ارائه و قرار شد که این موضوع در سازمان حمایت پیگیری شود. به گزارش ایلنا، جواد آزادادامه داد: دامداران به وزارت جهاد کشاورزی قیمت ۳۴,۹۰۰ تومان رابرای هر کیلو گرم شیر خام پیشنهاد کردند و این پیشنهاد در جلسه ۲ روز گذشته، سه‌شنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۴، در نشست امنیت غذایی و تنظیم بازار کالاهای اساسی کشاورزی مطرح شد.

یک مقام صنفی:
لاستیک با نرخ‌هایی بسیار کمتر از
قیمت رسمی معامله می‌شود

رئیس اتحادیه صنفی

فروشنده‌گان لاستیک،

روغن و پنچرگیران تهران با

اشاره به افزایش هزینه‌های

تولید، گفت: تولیدکنندگان

برای واقعی شدن قیمت‌ها

از سازمان حمایت درخواست کرده بودند که مجوز افزایش ۷ درصدی قیمت صادر شود، اما به نظر می‌رسد احداث صنفی در بازار افزایش را نیز برفته‌اند و حاضر به معامله با نرخ‌های جدید نیستند. محمدزاد با اشاره در گفت‌وگو با تجارت‌نیوز، با تأکید بر کودکان مجاز بازار اعلام کرد: در شرایط فعلی، واحدهای صنفی حتی کالا را به قیمت مصوب نیز خریداری نمی‌کنند و لاستیک‌های عرضه‌شده در بازار با نرخ‌هایی بسیار کمتر از قیمت رسمی معامله می‌شود. به همین دلیل، فعلاً امکان اعمال افزایش قیمت وجود ندارد و بازار کشش چنین افزایشی را ندارد.